University of Tehran
Faculty of
Sport Sciences and Health

Sport Management Journal

Online ISSN: 2676-427X

The most effective mediators of publication and scientific map of sports entrepreneurship studies in Web of Science

Zohreh Hassani[1]✉, **Worya Tahmasebi**[2]

1. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Sport Science, University of Razi, Kermanshah, Iran. E-mail: z.hasani@razi.ac.ir
2. Department of Sport Physiology, Faculty of Sport Science, University of Razi, Kermanshah, Iran. E-mail: w.tahmasebi@razi.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:
4 October 2026
Received in revised form:
21 October 2026
Accepted:
3 November 2026
Published online:
9 November 2026

Keywords:
bibliography,
sports entrepreneurship,
scientific mapping,
citation analysis.

ABSTRACT

Introduction: Bibliometric analysis enables researchers to gain a deeper understanding of seemingly disparate streams of research by facilitating the classification and visualisation of scientific literature and providing a coherent representation of knowledge. Given the growing importance of sport entrepreneurship, this study aimed to conduct a bibliometric analysis of research in this field.

Methods: Scientific publications indexed in the Web of Science Core Collection up to June 2, 2023, were retrieved using the search query *entrepreneur* AND sport* in the Title field, without restrictions on publication year. A total of 193 documents were identified and analyzed. HistCite software was used for performance analysis based on the total number of records, total global citation score (TGCS), total local citation score (TLCS), global citation score (GCS), and local citation score (LCS). VOSviewer software was used to construct and visualize scientific knowledge maps.

Results: The analysis identified 193 documents involving 353 authors, published in 110 journals, written in 10 languages, and originating from 47 countries. The most influential contributors and publication outlets were identified using citation indicators, particularly TGCS and GCS. Furthermore, keyword co-occurrence analysis and bibliographic coupling were used to identify thematic clusters and major research streams in sport entrepreneurship.

Conclusion: The findings indicate that research on sport entrepreneurship has grown in recent years and is interdisciplinary in nature. Innovation, entrepreneurship, management, and business performance were identified as the main research themes. Three major research streams were also identified: conceptual development and education, the determinants of sport entrepreneurship, and social responsibility. Despite Iran's relatively high number of publications, the citation impact of Iranian research remains limited.

Cite this article: Hassani, Z., & Tahmasebi, W. (2026). The most effective mediators of publication and scientific map of sports entrepreneurship studies in Web of Science. *Sport Management Journal*, 18(3), 252-269. DOI: https://doi.org/10.22059/jsm.2026.363729.3181

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under CC BY-NC 4.0
| Web site: https://jsm.ut.ac.ir/ | Email: jsm@ut.ac.ir.

© The Author(s). Publisher: University of Tehran, Faculty of Sport Sciences and Health.

University of Tehran
Faculty of
Sport Sciences and Health

Sport Management Journal

Online ISSN: 2676-427X

Extended Abstract

Introduction

Entrepreneurship is an important driver of economic growth, innovation, and value creation. In the sports industry, it helps identify new opportunities, develop innovative products and services, and respond to changing market demands. Despite growing academic interest, sport entrepreneurship remains a multidimensional concept involving opportunity recognition, innovation, risk-taking, resource mobilization, and business development.

Previous studies have examined its theoretical foundations, educational aspects, social impacts, sustainability, and innovation. However, most bibliometric analyses have focused on publications up to 2018, highlighting the need for an updated review.

Therefore, this study analyzes sport entrepreneurship research indexed in the Web of Science up to June 2, 2023. It aims to examine publication trends, identify the most influential authors, journals, countries, and institutions, and determine the main thematic clusters and research directions in the field.

Methods

This study employed a bibliometric analysis to examine the development, scientific impact, and thematic structure of sport entrepreneurship research. Bibliometric analysis uses quantitative indicators to investigate publication patterns, citation performance, scientific collaboration, influential contributors, and emerging research trends. It also helps identify research gaps and establish directions for future investigations.

Data were retrieved from the Web of Science Core Collection using the search query entrepreneur AND sport in the Title field, without restrictions on publication year. The search included records indexed up to June 2, 2023, resulting in a total of 193 documents.

HistCite software was used to evaluate publication performance and citation impact through three indicators: total records, Total Global Citation Score (TGCS), and Total Local Citation Score (TLCS). Additionally, VOSviewer software was employed to construct scientific maps, examine keyword co-occurrence, and identify thematic clusters and research relationships through bibliographic coupling.

Results

Publication Trends

The analysis included 193 documents from 110 journals, written by 353 researchers across 47 countries. Publications increased significantly after 2010, reaching their highest level in 2020 (34 documents), demonstrating growing academic interest in sport entrepreneurship.

Authors and Citation Impact

Among 353 authors, Ratten was the most influential, followed by Jones and González-Serrano. Research came from 47 countries, with Iran ranking sixth in publication output (14 documents). However, the United States had the highest citation impact, while Iran received only 21 citations, showing that publication quantity does not necessarily reflect research impact.

Country Contributions and Citation Impact

The dataset included contributions from 47 countries. Based on publication output, Iran ranked sixth, with 14 documents. In terms of the reported global citation totals, the leading countries were the United States (561 citations), Australia (395), Spain (358), England (346), Finland (319), and Portugal (109). Iran recorded 21 global citations according to the reported results.

Publication Languages

Most publications were written in English (170 documents), followed by Spanish (11), Portuguese (4), and Russian (2). Other languages had only one publication each, showing the dominance of English in sport entrepreneurship research.

Journals and Citation Impact

The 193 publications appeared in 110 journals across various disciplines, including entrepreneurship, management, sociology, and sport management. The International Journal of Entrepreneurship and Management received the highest global citation score (276), followed by The Sociological Review (242). This demonstrates the multidisciplinary nature of sport entrepreneurship research.

Most-Cited Publications and Research Topics

Highly cited studies in sport entrepreneurship cover theoretical development, sporting events, women's sport, social entrepreneurship, COVID-19, ethics, entrepreneurial orientation, and organizational performance. Overall, the literature combines theoretical research with practical issues and challenges in the sports industry.

Keyword Co-occurrence and Thematic Clusters

The VOSviewer analysis identified four main themes in sport entrepreneurship research: entrepreneurship, innovation, management, and performance. These themes focus on entrepreneurship education, technological innovation and sport policies, management strategies, and the impact of entrepreneurial activities on the success of sport organizations.

Bibliographic Coupling and Major Research Streams

Bibliographic coupling analysis identified three principal research streams in the retrieved literature. These streams were interpreted according to the thematic similarities among publications, as reflected in their shared references.

Entrepreneurship Education and the Development of Sport Entrepreneurship Research

The first research stream focused on entrepreneurship education and theoretical development. It examined the role of university education, entrepreneurial skills, and training in developing entrepreneurial intentions in sport. It also addressed the theoretical foundations of sport entrepreneurship, literature reviews, and future research directions.

Sport Entrepreneurship Contexts and Factors Associated with Organizational Outcomes

The second research stream examines organizational contexts and entrepreneurial outcomes in sport, focusing on professional football, human capital, COVID-19 challenges, management strategies, and the relationship between entrepreneurial orientation and the economic and sporting performance of sport clubs.

Social Entrepreneurship and the Social Dimensions of Sport

The third research stream focuses on social entrepreneurship, emphasizing the role of sport in addressing social needs, supporting communities, and creating social value.

University of Tehran
Faculty of
Sport Sciences and Health

Sport Management Journal

Online ISSN: 2676-427X

Table 1. The top 10 authors, 10 countries, and 10 languages, ranked separately according to the indicators of number of records, total global citations, and total local citations, are listed in Table 1.

Row	Author	Rec	TLCS	TGCS	Row	Country	Rec	TLCS	TGCS	Row	Language	Rec	TLCS	TGCS
1	Ratten V	25	278	631	1	Spain	42	12	358	1	English	170	524	2027
2	Gonzalez-Serrano	15	0	175	2	USA	34	192	561	2	Spanish	11	1	46
3	Escamilla-Fajardo P	9	3	65	3	UK	28	115	346	3	Portuguese	4	0	2
4	Jones P	8	75	224	4	Australia	25	167	395	4	Russian	2	0	1
5	Moreno FC	8	2	100	5	China	16	4	46	5	Chinese	1	1	1
6	Nunez-Pomar JM	7	0	57	6	Iran	14	6	21	6	Croatian	1	0	1
7	Hayduk T	6	21	44	7	Canada	9	22	147	7	French	1	0	0
8	Hervas JC	6	0	118	8	Portugal	9	39	109	8	German	1	0	3
9	Adamba C	4	0	4	9	Finland	8	26	319	9	Polish	1	0	0
10	Bjarsholm D/	4	39	53	10	Sweden	7	47	102	10	Turkish	1	2	2

Conclusion

Sport entrepreneurship has attracted increasing academic attention since 1986, reflecting its growing importance in areas such as sport management, marketing, events, and facilities. This study used bibliometric analysis and scientific mapping to examine the development and structure of the field. Four main thematic clusters were identified: entrepreneurship, innovation, management, and performance. In addition, three major research streams emerged: the theoretical development of sport entrepreneurship, organizational contexts and entrepreneurial outcomes, and social entrepreneurship. These findings highlight the multidisciplinary nature of sport entrepreneurship and its connections with business, education, management, and social development. Despite some limitations in representing the entire body of literature, the study provides a useful overview of existing research and identifies key themes and potential directions for future studies.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: All ethical principles and research integrity standards were fully observed throughout the study.

Funding: This research received no external funding.

Authors' contribution: All authors contributed equally to this study.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest.

Acknowledgments: The authors would like to thank all individuals and institutions that contributed to the conduct of this study.

مدیریت ورزشی
شاپا الکترونیکی: ۲۶۷۶-۴۲۷X
دانشگاه تهران
دانشکده علوم ورزشی و تندرستی

مؤثرترین واسطه‌های انتشار و نقشه علمی مطالعات کارآفرینی ورزشی در وب اف ساینس

زهره حسنی[۱]✉، وریا طهماسبی[۲]

۱. نویسنده مسؤول، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران. رایانامه: z.hasani@razi.ac.ir

۲. گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران. رایانامه: w.tahmasebii@razi.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۰۷/۱۲
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۷/۲۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۸/۱۲
تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۸/۱۸

کلیدواژه‌ها:
کتاب‌شناسی، کارآفرینی ورزشی، نقشه‌برداری علمی، تحلیل استنادی.

چکیده

مقدمه: کتاب‌سنجی به محققان کمک می‌کند تا درک عمیق‌تری از جریان‌های به‌ظاهر مجزای پژوهش به دست آورند. درواقع، این رویکرد امکان طبقه‌بندی و همچنین تجسم را فراهم می‌کند و نمایشی فضایی از نتایج ایجاد می‌کند که دانش را به شکلی قابل‌فهم و منسجم ترسیم می‌کند. با توجه به اهمیت موضوع، هدف این پژوهش، تحلیل کتاب‌سنجی مطالعات کارآفرینی ورزشی بود.

روش پژوهش: با استفاده از کلمه کلیدی (کارآفرین* و ورزش*) (عنوان) و بدون محدودیت زمانی، اسناد علمی از وب آف ساینس که تا ژوئن/۲/۲۰۲۳ ثبت‌شده بود، استخراج شد. درمجموع ۱۹۳ سند شناسایی و ذخیره شد. برای تجزیه‌وتحلیل عملکرد، داده‌ها به نرم‌افزار HistCite منتقل شد تا مؤثرترین واسطه‌های انتشارِ اسناد علمی بر اساس شاخص‌های تعداد کل رکوردها، تعداد کل استنادهای جهانی (TGCS)، تعداد کل استنادهای محلی (TLCS)، امتیاز استناد جهانی (GCS) و امتیاز استناد محلی (LCS) تعیین شود. علاوه بر این، به‌منظور نشان دادن و ترسیم یک نقشه علمی، از نرم‌افزار VOS-viewer توسعه‌یافته توسط Van Eck و Waltman در سال ۲۰۱۰ استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل‌ها ۱۹۳ سند شامل ۳۵۳ نویسنده را شناسایی کردند که در ۱۱۰ مجله منتشرشده، به ۱۰ زبان نگارش یافته و از ۴۷ کشور منشأ گرفته بودند. مشارکت‌کنندگان و مجاری انتشاراتی تأثیرگذار با استفاده از شاخص‌های استنادی، به‌ویژه مجموع استنادات جهانی (TGCS) و مجموع استنادات محلی (GCS)، شناسایی شدند. همچنین، تحلیل هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها و پیوند کتاب‌شناختی به‌منظور شناسایی خوشه‌های موضوعی و جریان‌های اصلی پژوهش در حوزه کارآفرینی ورزشی به کار گرفته شدند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد پژوهش‌های کارآفرینی ورزشی در سال‌های اخیر رشد داشته و ماهیتی بین‌رشته‌ای دارند. نوآوری، کارآفرینی، مدیریت و عملکرد تجاری از محورهای اصلی پژوهش‌ها بودند. همچنین، سه جریان پژوهشی عمده شامل آموزش و توسعه مفهومی، عوامل مؤثر بر کارآفرینی ورزشی و مسئولیت اجتماعی شناسایی شد. باوجود تعداد نسبتاً مناسب مقالات ایران، تأثیر استنادی پژوهش‌های ایرانی همچنان محدود است.

استناد: حسنی، زهره؛ طهماسبی، وریا (۱۴۰۵). مؤثرترین واسطه‌های انتشار و نقشه علمی مطالعات کارآفرینی ورزشی در وب اف ساینس. نشریه *مدیریت ورزشی*، (۳)۱۸، ۲۵۲-۲۶۹.

DOI: https://doi.org/10.22059/jsm.2026.363729.3181

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کریتیو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. | آدرس نشریه: https://jsm.ut.ac.ir | ایمیل: jsm@ut.ac.ir

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی. © نویسندگان.

مقدمه

طی سالیان اخیر، علم ورزش در زمینه‌های مختلف ازجمله تجارت، فناوری، کسب‌وکار و نوآوری پیشرفت بسیار سریعی داشته است (پلیگرینی[1]، ۲۰۲۰). همراه با این پیشرفت‌ها، کاربرد علم در صنعت و بازار ورزش نیز رو به رشد می‌باشد. این را می‌توان از افزایش تعداد اصلاحات رایج در قلمروهای کسب‌وکار ورزشی دریافت. در همین راستا، اصطلاح کارآفرینی ورزشی به‌طور پایداری در جامعه علمی رو به تثبیت بوده است و پژوهش‌های مربوط به آن به‌عنوان یک جریان قابل‌توجه از زیرمجموعه تحقیقات کارآفرینی در حال ظهور است (هامرشمیت، کراوس، جونز[2]، ۲۰۲۲).

امروزه کارآفرینی به‌عنوان یکی از پیشران‌های مؤثر در رشد اقتصادی کشورها شناخته‌شده است (گونسالس–سرانو[3]، ۲۰۲۲) و به‌طورکلی از آن به‌عنوان بخش کلیدی تقویت نوآوری و بهبود توسعه محلی و منطقه‌ای یاد می‌شود (آدرتش و بلیتسکی[4]، ۲۰۱۷). محققان پیشنهاد می‌کنند کارآفرینی بر خلاقیت و نوآوری در فرآیندها ، محصولات و بازارهای نوپا که به‌عنوان محرک‌های خلق ثروت بیان می‌شود متمرکز است (هیت[5]، ۲۰۱۱). به همین دلیل، کشف و بهره‌برداری از فرصت‌های موجود و آینده، پایه و اساس افزایش رفاه از طریق کارآفرینی است (رتن[6]، ۲۰۱۱). درواقع کارآفرینی بر این تأکید دارد که چگونه، توسط چه‌کسی و با چه تأثیراتی، فرصت‌ها برای ایجاد کالاها و خدمات آینده کشف، ارزیابی و بهره‌برداری می‌شود (هامرشمیت، ۲۰۲۴).

در حال حاضر، ورزش به یک بخش صنعتی تبدیل شده است که به دلیل نیازهای اجتماعی و اقتصادی دائماً در حال تکامل است (هوبر و هوبر[7]، ۲۰۱۲، ژای[8]، ۲۰۲۴) و در این راستا، جنبه‌های مختلف کارآفرینی ورزشی به شناسایی، ایجاد و پیگیری فرصت‌های جدید یا در سطح کلی رفتار کارآفرینانه در زمینه ورزش کمک می‌کند (هامرشمیت، ۲۰۲۲). ازاین‌رو، پرداختن به موضوع کارآفرینی ورزشی به‌عنوان یک عنصر اساسی برای مدیریت عملکرد در سازمان‌های ورزشی و به دلیل تغییرات مداوم محیط صنعت ورزش، ناهمگونی مشتریان و ظهور پیوسته رشته‌های ورزشی جدید الزامی است (اسکامیبا–فاخاردو[9]، ۲۰۲۲).

ازآنجایی‌که، کارآفرینی نقش کلیدی در عملکرد اقتصادی– اجتماعی ورزش و همچنین توسعه فضای کسب‌وکار دارد، به‌عنوان یک حوزه تحقیقاتی در بین دانشگاهیان، متخصصان و دولت‌ها موردتوجه روزافزون قرار گرفته است (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۳). علاوه بر آن، مفهوم کارآفرینی ورزشی به‌عنوان یک موضوع درسی قابل‌اجرا برای برنامه‌های مدیریت ورزشی برای بیش از یک ربع قرن، توجه را به خود جلب کرده است (هایدوک[10]، ۲۰۱۸). همچنین تعداد زیادی مقاله در مجلات پیشرو مدیریت ورزشی وجود دارد که مضمون کارآفرینی دارند (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۰). درحالی‌که این آثار به‌طور موازی در مورد کارآفرینی به‌طور عام و کارآفرینی ورزشی به شکل خاص بحث می‌کنند، مشارکت‌های علمی اخیر این مفهوم را مستقیماً با (۱) تعریف جایگاه آن در رشته کسب‌وکار بزرگ‌تر و(۲) گسترش مباحث نظری درباره مؤلفه‌های مختلف سازه کارآفرینی ورزشی به‌منظور توسعه مفهومی و تشریح اجزا و زیرشاخه‌های آن مدون کرده‌اند (هایدوک، ۲۰۱۸).

علی‌رغم آن‌که تاکنون کارهای زیادی در زمینه کارآفرینی ورزشی انجام‌شده است و این کارها مجموعه‌ای از بینش‌های مرتبط را برای مدیران ورزشی، کارآفرینان و دانشگاهیان به همراه داشته است. اما، کارآفرینی ورزشی همچنان یک حوزه مرموز و تا حد زیادی ناشناخته باقی‌مانده است (هیمه[11]، ۲۰۱۷). ازاین‌رو محققان همواره تلاش داشته‌اند تا تعاریف روشن‌تری از آن به دست دهند. در این رابطه، نظریه اولیه که توسط راتن[12] (۲۰۱۱) ارائه شد، بر این ایده استوار است که بخش ورزش به دلیل تأکید بر رقابت‌پذیری،

[1] Pellegrini
[2] Hammerschmidt, Kraus, Jones
[3] González-Serrano
[4] Audretsch & Belitski
[5] Hitt
[6] Ratten
[7] Hoeber, & Hoeber
[8] Zhai
[9] Escamilla-Fajardo
[10] Hayduk
[11] Hemme
[12] Ratten

نوآوری و نوع فعالیت‌هایش، ریسک‌پذیری بیشتری را نسبت به سایر بخش‌ها دارد (راتن، ۲۰۱۱). اخیراً کارآفرینی ورزشی به‌عنوان توسعه استارت آپ‌های جدید یا سرمایه‌گذاری‌هایی که با ورزش درگیر هستند تعریف شده است (راتن، ۲۰۱۹). یک تعریف دیگر از کارآفرینی ورزشی عبارت است از بهره‌برداری از فرصت‌ها در بخش ورزش برای ایجاد تغییر (راتن، ۲۰۱۹) و در تعریف دیگری نیز تأکید شده است که نوآوری، محرک کارآفرینی ورزشی می‌باشد(شوهانی[1]، ۲۰۲۵). پلگرینی کارآفرینی ورزشی را مرتبط با کشف، ایجاد و پیگیری فرصت‌های جدید یا انجام هرگونه فعالیت نوآورانه در زمینه ورزشی، با تمرکز مرکزی بر جنبه انسانی و تبدیل فرصت‌ها به ارزش می‌داند (پلیگرینی، ۲۰۲۰). هامر اشمیت و همکاران (۲۰۲۰) با توجه به این‌که تعریف کارآفرینی ورزشی نیاز به رویکرد جامع‌تری دارد آن‌را به‌عنوان فرآیندی که طی آن افراد با فعالیت در یک محیط ورزشی، فرصت‌هایی را بدون منابع کنترل‌شده در حال حاضر دنبال می‌کنند تعریف می‌کند (هامرشمیت، ۲۰۲۲). اما، به دلیل ماهیت چندبعدی کارآفرینی ورزشی به شکل‌های مختلف رخ می‌دهد. به‌عبارت‌دیگر، ازآنجاکه کارآفرینی ورزشی، ملاحظاتی را برای جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی–سیاسی و کارآفرینی صنعت ورزش ترکیب می‌کند، ابعاد متنوعی از کارآفرینی مبتنی بر ورزش قابل پیشنهاد است که شامل کارآفرینی جامعه‌محور، شرکتی، مهاجران، نهادی، بین‌المللی، اجتماعی و فناوری می‌باشد (راتن، ۲۰۱۱). بااین‌حال به دلیل نوپایی در این زمینه، هنوز هم پاسخ به سؤالات مختلفی مانند این‌که کارآفرینان ورزشی دقیقاً چه‌کسانی هستند؟ چگونه در فعالیت‌های کارآفرینی شرکت می‌کنند؟ و آیا کارآفرینان ورزشی مشابه یا متفاوت از کارآفرینان غیرورزشی هستند؟ باقی‌مانده است (هیمه، ۲۰۱۷). درهرحال، ورزش نشان داده است که پایگاهی غنی برای کارآفرینی است (راتن، ۲۰۱۱) و از آن به‌عنوان آزمایشگاه سنجش مصادیق فرصت‌های کارآفرینی یادشده است (هایدوک، ۲۰۲۰).

موضوع کارآفرینی ورزشی در سال‌های اخیر توجه دانش‌پژوهان و محققان زیادی در داخل و خارج از کشور را به خود جلب کرده است. در پژوهش‌های داخلی تعدادی از تحقیقات انجام‌شده به تحلیل اکوسیستم کارآفرینی ورزشی در ایران توجه کرده است. به‌طور مثال، فرهمندمهر (۲۰۱۹) در پژوهشی کیفی به این نتیجه رسید که اکوسیستم کارآفرینی ورزشی مشتمل بر شش حیطه‌ی اصلی شامل: محیط کارآفرینانه؛ سرمایه‌های انسانی؛ رهبری کارآفرینانه؛ اماکن، لوازم و خدمات ورزشی؛ تأمین مالی؛ و زیرساخت‌های کارآفرینی می‌باشد و این اکوسیستم در کشور با چالش‌های زیادی مواجه است (فرهمندمهر، ۲۰۱۹). در پژوهش کیفی دیگری عاشوری(۲۰۱۷) تأکید داشت اکوسیستم کارآفرینی ورزشی در کشور با چالش‌های زیادی مواجه است و تنها در صورت توجه همه‌جانبه به‌تمامی عوامل درگیر در اکوسیستم آن می‌توان شرایط مناسب برای توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه (ایجاد، حفظ و بقا) در صنعت ورزش را به وجود آورد (عاشوری، ۲۰۱۷). نتیجه یک تحقیق آمیخته توسط داروغه عارفی (۲۰۲۲) مضامین فراگیر استخراج‌شده را شامل امکانات بازار، پول، تجارت، زیرساخت‌های قانونی، زیرساخت‌های فیزیکی، چشم‌اندازهای ورزش کارآفرینی، و کیفیت محیط کسب‌وکار دانسته است. نتایج بخش کمی پژوهش مذکور بیانگر آن بوده که زیرساخت‌های تجاری و قانونی نسبت به سایر مضامین شناسایی‌شده از اهمیت بیشتری برخوردار است و کیفیت محیط کسب‌وکار حداقل عامل تأثیرگذار بر اکوسیستم ورزشی کارآفرینی است (داروغه عارفی، ۲۰۲۲). یاراحمدی (۲۰۲۱) نیز با نگاه منطقه محور عوامل اثرگذار بر ایجاد اکوسیستم کارآفرینی ورزشی در استان کرمانشاه را موردمطالعه قرار داد و نتیجه گرفت. ۹ عامل اصلی که نقش شایانی در ایجاد اکوسیستم کارآفرینی ورزشی این استان دارند که عبارت‌اند از: دولت و سیاست‌های اتخاذی آن، عوامل اقتصادی و مالی، فرهنگی و اجتماعی، زیرساخت‌های فیزیکی و تکنولوژیکی، قوانین و مقررات، بازار و شرایط آن، دانشگاه و صنعت و تعامل میان آنها، مدیریت و منابع انسانی و جاذبه‌های طبیعی–توریستی ورزشی (یاراحمدی، ۲۰۲۱).

موضوع آموزش در کارآفرینی ورزشی از دیگر موارد پژوهشی انجام‌شده است. نودهی(۲۰۲۱) در پژوهش خود نتیجه‌گیری کرد که با توجه اهمیت عملیاتی کردن کارآفرینی در بین دانشجویان تربیت‌بدنی، لازم است دوره‌هایی برای افزایش سطح کارآفرینی و آگاهی دانشجویان تربیت‌بدنی از کسب‌وکارهای حوزه ورزش ارائه شود تا با شناخت کافی از شرایط صنعت ورزش دانش‌آموختگان بتوانند تفکرات کارآفرینانه خود را عملیاتی کنند(نودهی، ۲۰۲۲). درعین‌حال، مندلی زاده (۲۰۱۵) در پژوهشی نتیجه گرفت که

[1] Shohani

تقویت و توسعهٔ عوامل زیرساختی در توسعهٔ کارآفرینی ورزشی در کشور نقش زیادی دارد اما عواملی مانند سیاست‌گذاری‌های فعلی توسعه و برنامه‌های آموزشی برای کارآفرینی در سطح جامعه و توسعهٔ فناوری‌ها در ایران، تأثیری در توسعهٔ کارآفرینی ورزشی ندارند (مندلی زاده، ۲۰۱۵). نوری خانیوردی و همکاران (۲۰۲۱)، نیز با اشاره به موانع کارآفرینی در ورزش پیشنهاد داد تلاش برای تأمین سرمایه اولیه برای کارآفرینی ورزشی، تدوین سیاست‌های کارکردی در زمینه کسب‌وکارهای ورزشی، اجرای برنامه‌های آموزشی کارآفرینی ورزشی در مراکز علمی، توسعه فرهنگ کسب‌وکار ورزشی، ثبات در قوانین و مقررات برای توسعه کسب‌وکارهای ورزشی و ثبات مدیریتی، تلاش برای افزایش خودکارآمدی و اعتمادبه‌نفس می‌تواند به توسعه کارآفرینی ورزشی و رفع موانع کمک کند (نوری خانیوردی، ۲۰۲۱). در بین پژوهش‌های انجام‌شده مطالعاتی نیز به‌صورت موردی با طرح مسائلی مانند نقش ویژگی شخصیتی و انگیزه کارآفرینی بر قصد راه‌اندازی کسب‌وکارهای کوچک و متوسط ورزشی(امینی روشن،۲۰۲۱)؛ تأثیر مهارت‌های کارآفرینی مدیران بر جذب مشتریان باشگاه‌های ورزشی خصوصی(حسینی،۲۰۱۹)؛ تأثیر گرایش کارآفرینانه و آمادگی الکترونیک بر عملکرد کسب‌وکارهای نوپای ورزشی(ضیاء، ۲۰۱۹) و الگوی توسعهٔ کارآفرینی ورزش زنان ایران(خیاط، ۲۰۲۰) به چشم می‌خورد. در یک جمع‌بندی از مطالعات داخلی یافته‌های عاشوری (۲۰۱۷) نشان می‌دهد پژوهش‌های مرتبط با کارآفرینی ورزشی از سال ۱۳۹۰ به بعد رشد چشم‌گیری دارد و بیشتر پژوهش‌ها در فصلنامه مدیریت ورزشی دانشگاه تهران با ۱۷ مقاله منتشر گردیده است و موضوع اصلی پژوهش‌ها، بیشتر جنبه‌های اقتصادی و جامعه‌شناختی کارآفرینی بوده است (عاشوری، ۲۰۱۷).

با توجه به توسعه ادبیات موجود، علاقه روزافزون به مطالعه کارآفرینی ورزشی و رشد چشم‌گیر مقالات منتشرشده در مجلات معتبر بین‌المللی، برخی از محققان ترغیب به انجام پژوهش‌های مروری و کتاب‌سنجی مطالعات در این حوزه شده‌اند. به‌طور مثال یک تحلیل کتاب‌سنجی از کارآفرینی ورزشی در Web of Science انجام و نتایج آن نشان داد درمجموع، ۱۲۳ مقاله بین سال‌های ۱۹۶۸ تا ۲۰۱۸ منتشرشده که توسط ۲۵۲ نویسنده مختلف از ۱۸۹ موسسه و ۳۶ کشور مختلف نوشته‌شده است (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۰). با اشاره به این‌که کارآفرینی ورزشی به‌تدریج به‌عنوان یک جریان بسیار مهم از تحقیقات در حال ظهور است اما لازم است تا نیازمند شناسایی ساختار فکری و مضامین پژوهشی در آن مشخص شود یک تحلیل کتاب‌سنجی دیگر از ۸۶ مقاله در بازه زمانی ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۸ به همراه مرور متون نظام‌مند بر روی تأثیرگذارترین مقالات متعلق به ادبیات مربوطه انجام گردید و نتایج نشان داد که یک ساختار ۴ خوشه‌ای برای پژوهش‌های کارآفرینی ورزشی وجود دارد که شامل تلاش برای تعاریف نظری و عوامل درونی تقویت‌کننده آن (خوشه ۱)، درک عوامل محیطی که ممکن است آن را تقویت کنند (خوشه ۲)، رویکردهای آموزشی (خوشه ۳)، و (خوشه ۴) درنهایت مربوط به تأثیرات آن، به‌ویژه ازنظر توسعه جامعه و مزایای اجتماعی (پلیگرینی، ۲۰۲۰). در یک پژوهش کتاب‌سنجی از مطالعات کارآفرینی مرتبط با صنعت فوتبال در Web of Science انجام گرفت و یافته‌ها نشان داد جریان‌های پژوهشی در این حوزه دربرگیرنده چهار خوشه شامل: (۱) فوتبال، کارآفرینی و توسعه اجتماعی، (۲) فوتبال، نوآوری و مدیریت، (۳) فوتبال، بهره‌وری و فناوری جدید، و (۴) فوتبال، آسیب‌ها و نوآوری در توان‌بخشی است (اسکامیلا–فجاردو[1]، ۲۰۲۰). در پژوهش دیگری مقالات مربوط به کارآفرینی پایدار و نوآوری ورزشی در بازه زمانی ۲۰۰۰سال تا ۲۰۱۹ با روش کتاب‌سنجی مورد تحلیل قرار داد و نتیجه گرفت برای توسعه این حوزه پژوهشی، مطالعاتی با محوریت «گردشگری» و «کارآفرینی» با محوریت «محیط‌زیست»، «ورزش»، «پایداری و دانش» و «نوآوری» ضروری است (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۰). یک مرور سیستماتیک از کارآفرینی زنان در صنعت ورزش انجام داد این جستجو به ۱۹ مقاله منجر شد که در چهار خوشه شامل: آموزش و کارآفرینی، ورزش و توسعه مهارت‌های کارآفرینی، موانع کارآفرینی و کارآفرینی اجتماعی گروه‌بندی شدند. نتایج همچنین حاکی از آن بود که علیرغم تمامی تلاش‌هایی که تاکنون انجام‌شده، موانع متعددی بر سر راه کارآفرینی زنان باقی مانده است. همچنین پژوهش مورداشاره تأکید دارد که ایجاد تمایل و افزایش ظرفیت در بستر آموزش عالی نیز به‌عنوان ابزاری اساسی برای تحریک کارآفرینی زنان شناخته شده است (کاستا و میراگایا[2]، ۲۰۲۲).

[1] Escamilla-Fajardo
[2] Costa, C., & Miragaia

اهداف و نتایج تحلیل‌های کتاب‌سنجی متأثر از عوامل درونی و بیرونی است. بخشی از این عوامل درونی می‌تواند آن باشد که یک بررسی کتاب‌سنجی چه بازه زمانی را در برمی‌گیرد و یا استراتژی جستجو با چه ترکیبی از کلیدواژه‌ها انجام می‌شود. همچنین با توجه به تنوع نرم‌افزاری و شاخص‌های تحلیلی، یافته‌ها بستگی به آن دارد که محقق از کدام نرم‌افزارها استفاده می‌کند و چه شاخصی را برای تحلیل عملکرد و یا ترسیم نقشه علمی یک حوزه پژوهشی در نظر دارد. متغیرهای بیرونی اما بیشتر مربوط به‌سرعت رشد پژوهش‌ها و احساس نیاز در به‌روزرسانی تحلیل‌های مروری و همچنین احتمال وقوع رخدادهایی است که ممکن است جریان‌های پژوهشی را تحت تأثیر قرار دهد.

نویسندگان بررسی حاضر با توجه به این‌که مرتبط‌ترین تحقیقات کتاب‌سنجی در حوزه کارآفرینی ورزشی عموماً تا بازه زمانی منتهی به سال ۲۰۱۸ می‌باشد، برای کشف ضرورت تحلیل مجدد و به‌روزرسانی یافته‌ها، نخست روند انتشار مقالات را در وب اف ساینس موردبررسی اولیه قرار دادند که یافته اولیه نشان می‌داد روند افزایشی رکوردها و استنادات از سال ۲۰۱۸ به بعد با شتاب ادامه داشته به شکلی که در بازه زمانی ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ تعداد ۱۰۵ رکورد در وب اف ساینس شناسایی شد. علاوه بر آن برخی محققان استدلال می‌کنند وقوع پاندمی کووید-۱۹ در سال ۲۰۱۹ جریان‌های پژوهشی در این زمینه را تحت تأثیر قرار داده است (گونسالس-سرانو، ۲۰۲۳، راتن، ۲۰۲۰). درحالی‌که این دو دلیل ضرورت انجام این پژوهش حاضر را توجیه می‌کند بااین‌حال، روند پژوهش‌های داخلی نیز نشان داده است که موضوع کارآفرینی ورزشی علاقه پژوهش گران ایرانی را در سال‌های اخیر به خود جلب کرده است(عاشوری، ۲۰۱۷) اما تصویر بزرگی از اسناد علمی معتبر، موضوعات اصلی و جریان‌های پژوهشی مرتبط با آن در دسترس نیست. بنابراین، پژوهش حاضر باهدف کمک به توسعه مبانی کارآفرینی ورزشی و به‌منظور ایجاد تصویری از عملکرد(واسطه‌های انتشار) و جریان‌های پژوهشی(ترسیم نقشه علمی) انجام‌شده است و به‌طور مشخص در پی پاسخ به سؤالات کلی زیر است:

- روند انتشار مقالات در حوزه کارآفرینی ورزشی چگونه است؟
- مؤثرترین واسطه‌های انتشار مقالات(نویسندگان، مجلات، کشورها و مؤسسات) در خوزه کارآفرینی ورزشی کدام‌اند؟ اسناد علمی چه جریان‌های پژوهشی را دربرمی گیرد؟

روش‌شناسی پژوهش

بررسی حاضر یک پژوهش مروری و از نوع مطالعات کتاب‌سنجی است. تجزیه‌وتحلیل کتاب‌سنجی در سال‌های اخیر و در حوزه‌های علمی مختلف محبوبیت زیادی پیداکرده است. دلایل این توجه و محبوبیت آن‌را می‌توان به پیشرفت و امکان دسترسی به نرم‌افزارهای کتاب‌سنجی و پایگاه‌های اطلاعات علمی و همچنین گرده‌افشانی متقابل و بین‌رشته‌ای در قلمروهای کتاب‌سنجی، علم اطلاعات و تحقیقات موضوعی در حوزه‌های مختلف علوم دانست. محققان به دلایل مختلفی از تجزیه‌وتحلیل کتاب‌سنجی استفاده می‌کنند، مانند کشف گرایش‌های نوظهور در پژوهش‌ها، الگوهای همکاری بین محققان، مؤلفه‌های تحقیق و پی بردن به ساختارهای فکری پژوهش‌های انجام‌شده در یک حوزه علمی خاص. داده‌هایی که در تحلیل کتاب‌سنجی در مرکز توجه قرار می‌گیرند، معمولاً انبوه بوده و ماهیت عینی دارند. به‌عبارت‌دیگر، تجزیه‌وتحلیل کتاب‌سنجی برای رمزگشایی و ترسیم دانش علمی-تجمعی و روند تکاملی زمینه‌های علمی تثبیت‌شده از طریق درک و تحلیل حجم زیادی از داده‌ها به روش‌های عینی و دقیق است. بنابراین، هر مطالعه کتاب‌سنجی که به‌خوبی انجام‌شده‌است، می‌تواند پایه‌های محکمی برای پیشبرد یک قلمرو علمی ایجاد کند. همچنین تحلیل‌های کتاب‌سنجی، پژوهشگران را در زمینه‌های مختلف قادر می‌سازد که در درجه نخست یک دید کلی از دانش موجود به دست آورند، شکاف‌های دانش را شناسایی کنند، ایده‌های جدید برای تحقیق استخراج کنند و درنهایت مشارکت‌های علمی موردنظر خود را معنادارتر سازند (دونتهو[1]، ۲۰۲۱).

[1] Donthu

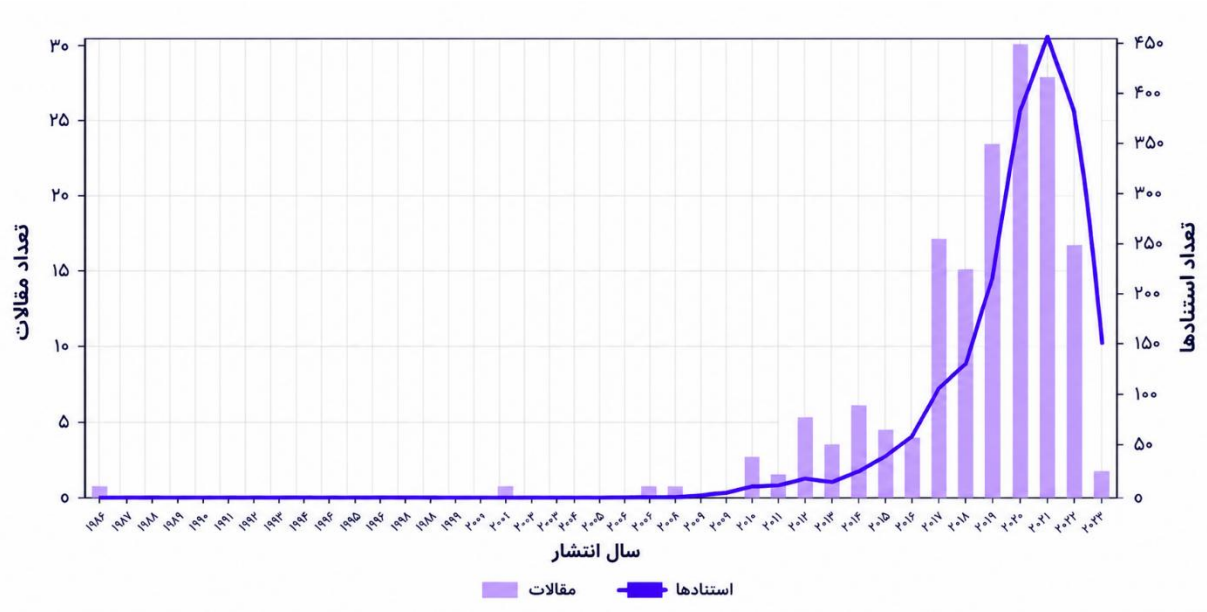
در بررسی حاضر داده‌های جمع‌آوری‌شده شامل کلیه اسنادی است که تا 2023/ June/2 در قلمرو موضوعی (entrepreneur* (Title) (AND sport*) در پایگاه علمی وب اف ساینس ثبت‌شده بود. هیچ محدودیت زمانی برای اسناد و مقالات در نظر گرفته نشد.درمجموع ۱۹۳ سند شناسایی و ذخیره شد. برای تحلیل عملکرد، داده‌ها به نرم‌افزار هیست سایت (HistCite) منتقل گردید تا بر اساس شاخص‌های تعداد کل رکوردها، تعداد کل استنادات جهانی(TGCS[1])، و تعداد کل استنادات محلی (TLCS[2]) مؤثرترین واسطه‌های انتشار اسناد علمی در حوزه کارآفرینی ورزشی تعیین شوند. همچنین به‌منظور مصورسازی و ترسیم نقشه علمی از نرم‌افزار ووس ویوور (VOSviewer) که توسط ون اک و والتمن[3]،(۲۰۱۰) ابداع‌شده استفاده گردید. از این نرم‌افزار به دلیل سادگی استفاده و ویژگی‌های متعدد آن ازجمله الگوریتم‌های پردازش خوشه‌بندی خاص و زبان طبیعی در مطالعات علم‌سنجی و ترسیم نقشه‌های علمی استفاده زیادی می‌شود (اوردونا–مالای و کوستاس[4]، ۲۰۲۱).

یافته‌های پژوهش

نتایج پژوهش با توجه به سه سؤال اصلی پژوهش به شرح زیر است:

– روند پژوهش‌ها در حوزه کارآفرینی ورزش:

همان‌طور که در نمودار ۱ نشان داده شده است در سال ۱۹۸۶ دو سند علمی در این حوزه ثبت‌شده، با طی یک فاصله زمانی ۱۵ ساله سند علمی دیگری ثبت‌شده و سپس با یک وقفه ۵ ساله مقاله بعدی منتشرشده است. آغاز توجه جدی‌تر به موضوع به سال ۲۰۱۰ با ثبت ۴ سند برمی‌گردد و نقطه جهش آن در سال ۲۰۱۷ با ۲۱ مقاله و ۱۲۱ استناد است. این روند در سال ۲۰۲۰ با ۳۴ مقاله و ۳۸۵ استناد به اوج رسیده است. در سال ۲۰۲۱ تعداد ۳۱ مقاله با ۴۶۴ استناد و ۲۰۲۲ نیز ۲۰ مقاله و ۴۰۱ استناد وجود دارد.

نمودار ۱. روند انتشار مقالات و میزان استنادها در بازه زمانی ۱۹۸۶ تا ۲۰۲۳

[1] Total global citation score.
[2] Total local citation score
[3] Van Eck & Waltman
[4] Orduña-Malea, E., & Costas

-مؤثرترین واسطه‌های انتشار در این حوزه

در پاسخ به این سؤال ۱۹۳ سند توسط ۳۵۳ نویسنده در ۱۱۰ مجله در هیست سایت بازیابی شد. که نتایج به تفکیک مؤثرترین نویسنده، مجله، کشور، زبان، موسسه و مقاله به شرح زیر است:

جدول ۱. نام ۱۰ نویسنده، ۱۰ کشور و ۱۰ زبان مؤثر به تفکیک و بر اساس شاخص‌های رکورد، مجموع استنادات جهانی و محلی در جدول ۱ فهرست شده‌اند.

ردیف	نویسنده	Rec	TLCS	TGCS	ردیف	کشور	Rec	TLCS	TGCS	ردیف	زبان	Rec	TLCS	TGCS
۱	راتن وی.	۲۵	۲۷۸	۶۳۱	۱	اسپانیا	۴۲	۱۲	۳۵۸	۱	انگلیسی	۱۷۰	۵۲۴	۲۰۲۷
۲	گنزالز سورانو	۱۵	۰	۱۷۵	۲	ایالات متحده آمریکا	۳۴	۱۹۲	۵۶۱	۲	اسپانیایی	۱۱	۱	۴۶
۳	اسکامیلا-فاجادرو	۹	۳	۶۵	۳	انگلستان	۲۸	۱۱۵	۳۴۶	۳	پرتغالی	۴	۰	۲
٤	چونز پی.	۸	۷۵	۲۲۴	۴	استرالیا	۲۵	۱۶۷	۳۹۵	۴	روسی	۲	۰	۱
۵	مورنو اف سی	۸	۲	۱۰۰	۵	چین	۱۶	۴	۴۶	۵	چینی	۱	۱	۱
٦	نونز چومار جی ام	۷	۰	۵۷	۶	ایران	۱۴	۶	۲۱	۶	کرواتی	۱	۰	۱
۷	های دوک تی	۶	۲۱	۴۴	۷	کانادا	۹	۲۲	۱۴۷	۷	فرانسوی	۱	۰	۰
۸	هرواس جی سی	۶	۰	۱۱۸	۸	پرتغال	۹	۳۹	۱۰۹	۸	آلمانی	۱	۰	۳
۹	آدامبا سی	۴	۰	۴	۹	فنلاند	۸	۲۶	۳۱۹	۹	لهستانی	۱	۰	۰
۱۰	بجارشولوم دی	۴	۳۹	۵۳	۱۰	سوئد	۷	۴۷	۱۰۲	۱۰	ترکی	۱	۲	۲

با این توضیح که صرفاً به‌منظور کاهش تعداد جداول فهرست نویسندگان و کشورها و زبان‌های مؤثر در یک جدول ارائه‌شده است مشاهده می‌شود که چنانچه معیار فراوانی رکوردها موردنظر باشد راتن، گونزالز- سرانو و اسکامیلا-فاجاردو رتبه‌های اول تا سوم هستند اما چنانچه شاخص تأثیرگذاری در نظر گرفته شود راتن مؤثرترین نویسنده با ۶۳۱ استناد جهانی، سپس جونز با ۲۲۴ استناد جهانی و رتبه سوم به گونزالس سرانو با استناد جهانی ۱۷۵ است. همچنین از میان ۴۷ کشوری که دارای آثار علمی ثبت در وب اف ساینس بودند ایران به لحاظ تعداد مقاله در رتبه ششم با ۱۴ مقاله قرار دارد. اما، با لحاظ کردن شاخص تعداد کل استنادهای جهانی ۶ کشور برتر به ترتیب عبارت‌اند از امریکا، استرالیا، اسپانیا، انگلستان ، فنلاند و پرتغال و ایران بر اساس شاخص مذکور رتبه انتهایی را دارد. همچنین این نتایج نشان می‌دهد مؤثرترین مقالات به زبان انگلیسی و سپس بافاصله بسیار به زبان اسپانیایی است.

ده مجله مؤثر بر اساس شاخص تعداد کل استنادات جهانی در جدول ۲ فهرست شده است. این نتایج نشان می‌دهد مؤثرترین مجلات در حیطه‌های کارآفرینی، جامعه‌شناسی و مدیریت هستند. تمام مجلات دارای رتبه علمی معتبری می‌باشند. به‌طور مثال، به‌عنوان مؤثرترین نشریه، مجله بین‌المللی کارآفرینی و مدیریت دارای رتبه Q1 و ضریب تأثیر ۶/۷ در سال ۲۰۲۱ است. مجله مرور جامعه‌شناختی دارای ضریب تأثیر ۲/۷، مجله مدیریت و سازمان دارای ضریب تأثیر ۳/۶، مجله بین‌المللی سیاست‌گذاری ورزشی و سیاست دارای رتبه Q1 و ضریب تأثیر ۰/۷۶ در SJR است. مجله مرور مدیریت ورزشی دارای ضریب تأثیر ۱/۶ در SJR است.

جدول ۲. رتبه‌بندی مجلات علمی بر اساس تعداد رکوردها و شاخص‌های استنادی محلی و جهانی

ردیف	نام مجله	رکوردها (Rec)	مجموع استنادهای محلی (TLCS)	مجموع استنادهای جهانی (TGCS)
۱	INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP AND MANAGEMENT JOURNAL	۱۲	۱۱۵	۲۷۶
۲	SOCIOLOGICAL REVIEW	۱	۸	۲۴۲
۳	JOURNAL OF MANAGEMENT & ORGANIZATION	۳	۵۸	۱۲۰
۴	INTERNATIONAL JOURNAL OF SPORT POLICY AND POLITICS	۶	۳۷	۱۰۸
۵	SPORT MANAGEMENT REVIEW	۵	۳۸	۱۰۸
۶	EDUCATION AND TRAINING	۳	۲۷	۹۰
۷	JOURNAL OF SPORT MANAGEMENT	۴	۳۴	۹۰
۸	GENDER PLACE AND CULTURE	۱	۶	۸۸
۹	INTERNATIONAL JOURNAL OF ENTREPRENEURIAL VENTURING	۳	۵۲	۷۷
۱۰	SPORT IN SOCIETY	۶	۹	۷۶

Rec -(تعداد رکوردها): تعداد رکوردهای ثبت‌شده برای هر مجله در مجموعه داده پژوهش.
TLCS -(مجموع استنادهای محلی): مجموع استنادهای دریافت‌شده از منابع موجود در مجموعه داده موردبررسی.
TGCS -(مجموع استنادهای جهانی): مجموع استنادهای ثبت‌شده برای مقالات مجله در سطح جهانی.

مؤثرترین مقالات بر اساس شاخص تعداد کل استنادات جهانی در جدول ۳ فهرست شده‌اند. همان‌گونه که مشاهده می‌شود عناوین مرتبط با رویدادهای ورزشی و کارآفرینی، توسعه تئوری کارآفرینی مبتنی بر ورزش، ورزش زنان و کارآفرینی، پاندمی کرونا و کارآفرینی ورزشی، کارآفرین اجتماعی، مرور مطالعات حوزه کارآفرینی ورزشی، چالش‌ها و جهت‌گیری‌ها برای تحقیقات آینده، اخلاق و کارآفرینی، جهت‌گیری کارآفرینی و عملکرد در شرکت‌های ورزشی موضوعاتی هستند که به ترتیب دارای بیشترین استناد می‌باشند.

ترسیم نقشه علمی می‌تواند ابعاد مختلفی داشته باشد به‌منظور ایجاد تصویری مناسب از پژوهش‌های انجام‌شده برای محققانی که علاقه‌مند به مطالعات کارآفرینی ورزشی هستند سه موضوع در این بررسی مدنظر قرارگرفته است نخست شناسایی کلیدواژه‌های پرکاربرد در مطالعات، هدف دوم ترسیم شبکه پیوند و خوشه‌های حاصل از هم رخدادی بین کلیدواژه‌ها است و هدف سوم تعیین جریان‌های پژوهشی از طریق تحلیل زوج کتابشناسی اسناد است.

جدول ۳ .ده مقاله پراستناد در حوزه کارآفرینی ورزشی بر اساس شاخص‌های استنادی محلی و جهانی

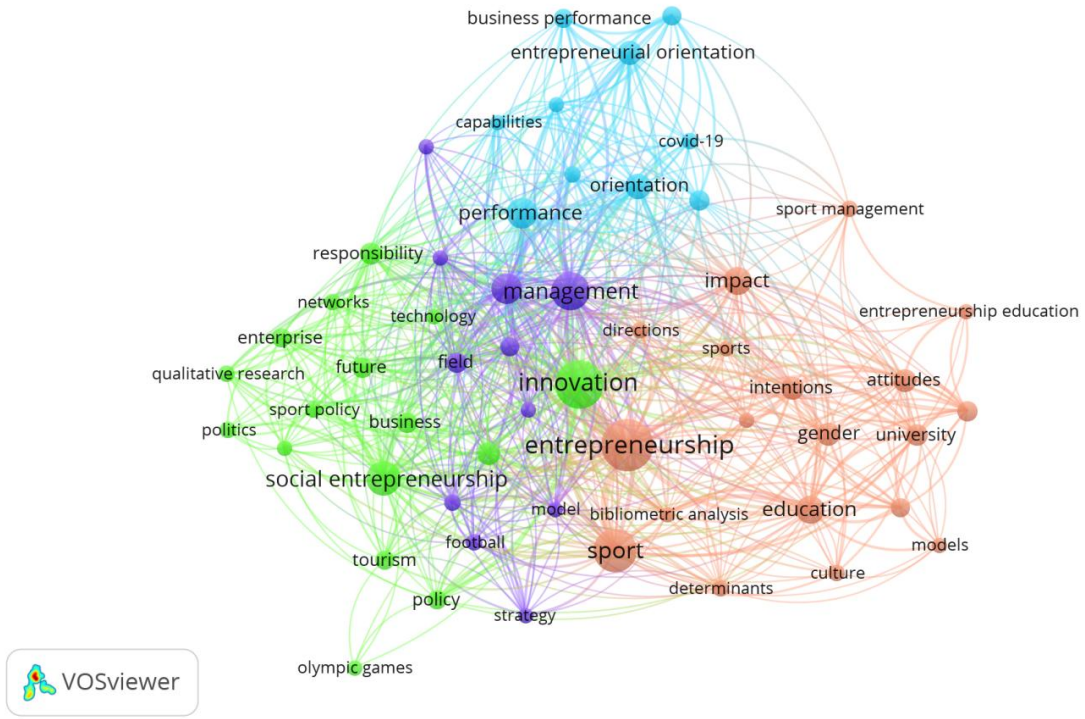
ردیف	نویسنده، عنوان مقاله، نام مجله و تاریخ انتشار	LCS	GCS
۱	Hall CM. Urban entrepreneurship, corporate interests and sports mega-events: the thin policies of competitiveness within the hard outcomes of neoliberalism. Sociological Review 54; 2006, 59-70	۸	۲۴۲
۲	Ratten V. Sport-based entrepreneurship: towards a new theory of entrepreneurship and sport management. International Entrepreneurship and Management Journal 7; 2011, 57-69	۵۶	۱۲۳
۳	Hayhurst LMC. The 'Girl Effect' and martial arts: social entrepreneurship and sport, gender and development in Uganda. Gender, Place and Culture 21; 2014 (3):297-315	۶	۸۸
۴	Ratten V. Developing a theory of sport-based entrepreneurship. Journal of Management & Organization ،2010 ؛ 16 (4): 557-565	۳۹	۶۵
۵	Ratten V. Coronavirus disease (COVID-19) and sport entrepreneurship. International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research 26; 2020(6): 1379-1388	۶	۶۱
۶	Cohen A, Peachey JW. The making of a social entrepreneur: From participant to cause champion within a sport-for-development context. Sport Management Review 18; 2015 (1): 111-125	۱۱	۵۵
۷	Gonzalez-Serrano MH, Jones P, Llanos-Contrera O. An overview of sport entrepreneurship field: a bibliometric analysis of the articles published in the Web of Science. Sport in Society 23; 2020 (2): 296-314	۰	۵۳
۸	Ratten V. Sport entrepreneurship: challenges and directions for future research. International Journal of Entrepreneurial Venturing 4; 2012 (1): 65-76	۳۱	۵۰
۹	Morgan WJ. Broad internalism, deep conventions, moral entrepreneurs, and sport. Journal of the Philosophy of Sport39; 2012 (1): 65-100	۰	۵۰
۱۰	Nunez-Pomar J, Prado-Gasco V, Sanz VA, Hervas JC, Moreno FC. Does size matter? Entrepreneurial orientation and performance in Spanish sports firms. Journal of Business Research 69; 2016(11):5336-5341	۰	۴۷

شاخص LCS نشان‌دهنده مجموع استنادهای محلی و شاخص GCS نشان‌دهنده مجموع استنادهای جهانی هر مقاله است .اطلاعات کتاب‌شناختی و مقادیر شاخص‌ها مطابق داده‌های ارسالی تنظیم شده‌اند.

کلیدواژه‌های پرکاربرد در مطالعات: از مسیر همه کلیدواژه‌ها (ALL Keywords) با استانه ۵ وقوع از بین ۷۶۵ کلیدواژه ۵۶ کلیدواژه شناسایی‌شده که ۱۵ مورد آن در جدول ۴ فهرست شده است. از هم رخدادی واژگان چهار خوشه ایجاد شد. خوشه اول به رنگ قرمز با هم‌نشینی ۱۹ آیتم تشکیل شده است. همان‌طور که شکل ۱ مشاهده می‌شود اصلی‌ترین گره در این خوشه واژه کارآفرینی است که با مواردی مانند ورزش، آموزش، نگرش، جنسیت، مدل‌ها، تأثیرات، آموزش کارآفرینی، مقاصد و دانشگاه همراه است. خوشه دوم به رنگ سبز شامل ۱۶ آیتم با گره مرکزی نوآوری و هم‌نشینی واژه‌هایی مانند آینده، کسب‌وکار، تکنولوژی، سیاست‌ها، سیاست‌گذاری، گردشگری، کارآفرینی اجتماعی، بازی‌های المپیک ، سیاست‌گذاری ورزشی همراه است. خوشه سوم به رنگ بنفش با ۱۱ آیتم و گره مرکزی مدیریت از هم‌نشینی و پیوند میان واژه‌های چشم‌انداز، راهبرد، چارچوب، فوتبال، رشته و کارآفرینی ورزشی تشکیل شده است. خوشه چهارم به رنگ آبی با ۱۰ آیتم و گره مرکزی عملکرد با کلیدواژه‌های عملکرد تجاری، کووید-۱۹، جهت‌گیری، باشگاه‌های ورزشی، موفقیت، شرکت‌ها و کارآفرینی ورزش‌ها پیوند قوی‌تری یافته است.

جدول ٤. پرتکرارترین کلیدواژه‌های پژوهش‌های حوزه کارآفرینی ورزشی بر اساس فراوانی وقوع و قدرت کلی پیوند

کلیدواژه‌ها	معادل فارسی	وقوع	قدرت کلی پیوند
Innovation	نوآوری	۴۵	۱۹۶
Entrepreneurship	کارآفرینی	۵۴	۱۸۶
Management	مدیریت	۲۸	۱۴۹
Sport	ورزش	۳۷	۱۳۴
Performance	عملکرد	۱۸	۱۰۷
social entrepreneurship	کارآفرینی اجتماعی	۲۴	۱۰۲
sport entrepreneurship	کارآفرینی ورزشی	۱۹	۹۵
Impact	تأثیر	۱۶	۸۰
Orientation	گرایش	۱۳	۷۶
Education	تحصیلات	۱۶	۷۰
Intentions	نیات	۱۰	۵۴
Responsibility	مسئولیت	۹	۵۴
entrepreneurial orientation	جهت‌گیری کارآفرینی	۱۲	۵۲
Gender	جنسیت	۱۱	۴۶
Field	رشته	۸	۴۵

شکل ۱. نقشه هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها و خوشه‌های موضوعی پژوهش‌های حوزه کارآفرینی ورزشی. منبع: یافته‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer.

ساختارهای فکری و جریان پژوهش ازآن‌جهت مهم است که به محققان علاقه‌مند کمک می‌کند تا بدانند تحقیقات حول چه محورهایی تمرکز بیشتری دارند. سه جریان پژوهشی از طریق تحلیل زوج کتابشناسی اسناد با استانه ۱۵ ارجاع و حداقل ۸ آیتم برای تعیین خوشه‌ها آشکار گردید که عبارت‌اند از:

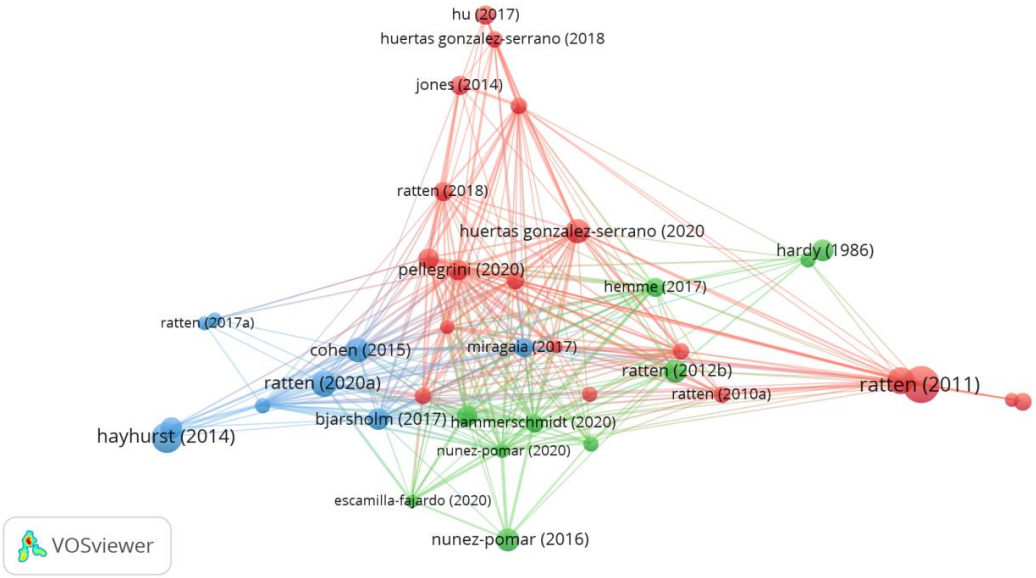
توسعه تئوری، مسیرهای پژوهش و رویکردهای آموزشی در کارآفرینی ورزشی با استناد به مقالات ارجاعی از (راتن، ۲۰۱۱) درباره توسعه تئوری کارآفرینی ورزشی؛ (راتن، ۲۰۱۹) مسیر آینده در تحقیقات؛ (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۰) تحلیل کتاب‌سنجی تحقیقات کارآفرینی ورزشی؛ ادبیات موجود و مسیر آینده پژوهش (پلیگرینی، ۲۰۲۰)؛ نگرش دانشجویان مدیریت ورزشی نسبت به کارآفرینی (جانز و جانز[1]،۲۰۱۴)؛ تحلیل نقش آموزش دانشگاهی؛ گونزالس– سرانو (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۰) اهمیت آموزش در ظرفیت‌سازی کارآفرینی ورزشی؛ آموزش و قصد کارآفرینی ورزشی (گونسالس–سرانو، ۲۰۲۳) که در شکل ۲ به رنگ قرمز تفکیک‌شده است.

قلمروهای کارآفرینی ورزش و متغیرهای مؤثر بر آن با استناد به مقالات ارجاعی مانند اثر پاندمی کرونا بر کارآفرینی ورزشی (اسکامیبا–فاخاردو، ۲۰۲۲)؛ هامراشمیت (۲۰۲۰) کارآفرینی ورزشی در باشگاه‌های فوتبال حرفه‌ای(هامرشمیت، ۲۰۲۲)؛کارآفرینی و سرمایه انسانی در ورزش حرفه‌ای (رادیلی[2]، ۲۰۱۷) بحران کرونا، لیگ‌های فوتبال اروپا و نقش استراتژی‌های مدیریتی و کارآفرینی(هامرشمیت، ۲۰۲۴). روابط گرایش کارآفرینی و اندازه باشگاه با عملکرد اقتصادی و ورزشی باشگاه‌های ورزشی (اسکامیبا–فاخاردو، ۲۰۲۲) در شکل ۲ به رنگ سبز تفکیک‌شده است.

مسئولیت اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی در ورزش با استناد به مقالات ارجاعی ازجمله مرور مفهومی ورزش و کارآفرینی اجتماعی (بجارشلوم[3]، ۲۰۱۷) ؛ ساخت یک کارآفرین اجتماعی: از شرکت‌کننده تا قهرمان در یک زمینه ورزش برای توسعه (کوهن و پیچی[4]،

[1] Jones, P., & Jones
[2] Radaelli
[3] Bjärsholm
[4] Cohen, A., & Peachey

۲۰۱۵) ؛ مسئولیت اجتماعی شرکتی و کارآفرینی اجتماعی (میراگایا[1]، ۲۰۱۷) مورد ورزش برای کارآفرینان توسعه و صلح (سونسون[2]، ۲۰۱۷)، که در شکل ۲ به رنگ آبی تفکیک‌شده است.

شکل۲. خبرهای فکری و جریان پژوهش ازآن‌جهت مهم است که به محققان علاقه‌مند کمک می‌کند تا بدانند تحقیقات حول چه محورهایی تمرکز بیشتری دارند. منبع: یافته‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از تحلیل عملکرد (واسطه‌های انتشار) علاوه بر ایجاد تصویری کلی از پژوهش‌های ثبت‌شده در یکی از معتبرترین پایگاه‌های استنادی، به پژوهشگران و علاقه‌مندان مطالعه کارآفرینی ورزشی کمک می‌کند تا کشورها، مجلات، نویسندگان، مقالات و محققان پیش رو در این حوزه را بهتر بشناسند و از این طریق امکان انتخاب بهتر نشریه موردنظر برای مطالعه و یا درج مقاله، تعیین قلمرو موضوعی و یا مشارکت علمی مؤثرتر با سایر صاحب‌نظران را داشته باشند. در زمینه نرخ انتشار یافته‌های این بررسی نشان می‌دهد مقالات منتشرشده در حوزه کارآفرینی ورزشی روند رو به رشدی در سال‌های اخیر داشته است. اما، به تعبیر محققان بزرگ‌ترین چالش پیش روی کارآفرینی ورزشی، نیاز به تکامل با همان سرعت صنعت است(هایدوک، ۲۰۱۸). انتشار مقالات در مجلات مختلف و مرتبط با حوزه‌های متنوعی مانند کارآفرینی، مدیریت، جامعه‌شناسی و سیاست نشان از ماهیت چندبعدی و بین‌رشته‌ای آن دارد. در بعد نقشه علمی، یافته‌های بررسی حاضر، چندین بینش مرتبط در مورد کارآفرینی ورزشی و زیرشاخه‌های تحقیقاتی آن را برجسته می‌کند. در درجه نخست، تحلیل هم رخدادی واژگان نشان داد نوآوری بیشترین قدرت پیوند را دارد است. این به آن معنی است که قدرت ابتکار و نوآوری برای ایجاد و پیگیری فرصت‌های جدید اصلی‌ترین مؤلفه کارآفرینی ورزشی است. از هم‌نشینی واژگان خوشه‌هایی متمرکز بر موضوع کارآفرینی در پیوند با ورزش، آموزش، نگرش، جنسیت، مدل‌ها، تأثیرات، آموزش کارآفرینی، مقاصد و دانشگاه ، نوآوری در پیوند با آینده، کسب‌وکار، تکنولوژی، سیاست‌ها، سیاست‌گذاری، گردشگری، کارآفرینی اجتماعی، بازی‌های المپیک ، سیاست‌گذاری ورزشی، مدیریت با هم‌نشینی و پیوند میان واژه‌های چشم‌انداز، راهبرد، چارچوب، و کارآفرینی ورزشی و عملکرد تجاری با هم‌نشینی کووید-۱۹، جهت‌گیری، باشگاه‌های ورزشی و موفقیت پدیدار شد. بنابراین، کلیدواژه‌های کارآفرینی، نوآوری ، مدیریت و عملکرد تجاری گره‌های محوری در ایجاد شبکه‌های هم رخدادی واژگان و پیوند

[1] Miragaia
[2] Svensson

سایر مفاهیم پژوهشی هستند. هم‌راستا با نتایج تحلیل خوشه‌ای، تحلیل زوج کتابشناسی نخستین جریان‌های پژوهشی را به‌عنوان تلاش برای تکامل مفهومی، نگاه به گذشته و تعیین مسیر آینده پژوهش‌ها و همچنین نقش آموزش در کارآفرینی ورزشی نشان داد. موضوع قلمروها و عوامل مؤثر بر کارآفرینی ورزشی دومین جریان فکری حاکم بر تحقیقات بود و درنهایت مسئولیت اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی در ورزش سومین ساختار پژوهشی را تشکیل می‌داد. این نتیجه درواقع ضرورت‌های پژوهشی درک شده را منعکس می‌کند. یافته‌ها همچنین نشان داد اگرچه جایگاه ایران ازنظر فراوانی مقالات مناسب است، اما سهم پژوهشگران و مقالات منتشرشده به لحاظ شاخص‌های استنادی با وضعیت مطلوب فاصله دارد.

این تحقیق از محدودیت‌هایی که هر پژوهش کتاب‌سنجی دیگری دارد برخوردار بود. به‌طور خاص، نویسندگان مقاله حاضر تلاش داشتند تا مجموعه پیچیده‌ای از دانش را برای ارائه مختصرتر آن ساده کنند. به‌طور اجتناب‌ناپذیری، در انجام این کار برخی از اطلاعات نادیده گرفته می‌شوند تا امکان نمایش گرافیکی داده‌ها و استفاده آسان از بینش‌های ارائه‌شده فراهم شود. درواقع، هدف مطالعه حاضر ارائه نقشه ای برای راهنمایی محققانی بود که در حال نزدیک شدن به حوزه کارآفرینی ورزشی هستند و همان‌طور که سایر محققان استدلال می‌کنند، مجموعه متنوعی از سؤالات ناشناخته وجود دارد که می‌تواند الهام بخش پژوهش‌های بعدی باشد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان از تمامی افرادی و مؤسساتی که در انجام این پژوهش مشارکت داشته و به اجرای آن کمک کرده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌کنند.

References

Abdzadeh, F., Kashef, M. M., Boroumand, M. R., & Fattahpour Marandi, M. (2021). The entrepreneurship profile of sports science faculties in Iran and the presentation of an employment and entrepreneurship model. Journal of Sport Management, 13(4), 1127–1155. https://doi.org/10.22059/jsm.2020.297660.2410

Amini Roshan, Z., Gholamian, J., Mahmoudi, A., & Azizi, B. (2022). Presenting a model of personality traits and entrepreneurial motivation on the intention to establish small and medium-sized sports businesses: The mediating role of entrepreneurial awareness. Quarterly Journal of Entrepreneurship Development, 15(1), 41–60. https://doi.org/10.22059/jed.2022.332949.653808

Ashouri, T., Doosti, M., Razavi, S. M. H., & Hosseini, A. (2017). Content analysis of sports entrepreneurship research in Iran. Applied Research in Sport Management, 6(3), 75–86.

Audretsch, D. B., & Belitski, M. (2017). Entrepreneurial ecosystems in cities: Establishing the framework conditions. The Journal of Technology Transfer, 42(5), 1030–1051. https://doi.org/10.1007/s10961-016-9473-8

Bjärsholm, D. (2017). Sport and social entrepreneurship: A review of a concept in progress. Journal of Sport Management, 31(2), 191–206. https://doi.org/10.1123/jsm.2017-0007

Calabuig-Moreno, F., Gonzalez-Serrano, M. H., Alonso-Dos-Santos, M., & Gómez-Tafalla, A. (2021). Entrepreneurial ecosystems, knowledge spillovers, and their embeddedness in the sport field: A bibliometric and content analysis. Knowledge Management Research & Practice, 19(1), 65–83. https://doi.org/10.1080/14778238.2020.1752120

Cohen, A., & Peachey, J. W. (2015). The making of a social entrepreneur: From participant to cause champion within a sport-for-development context. Sport Management Review, 18(1), 111–125.

Costa, C., & Miragaia, D. A. M. (2022). A systematic review of women's entrepreneurship in the sports industry: Has anything changed? Gender in Management: An International Journal. Advance online publication.

Darooghe Arefi, N., Bahrololoum, H., Andam, R., & Hasani, A. A. (2022). Identifying and analysing factors affecting rough set theory-based Iranian sports entrepreneurship ecosystem. Sports Business Journal, 2(2), 229–248. https://doi.org/10.22051/SBJ.2022.41960.1056

Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. Journal of Business Research, 133, 285–296. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070

Ellapen, T. J., & Paul, Y. (2016). Innovative sport technology through cross-disciplinary research: Future of sport science. South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 38(3), 51–59.

Escamilla-Fajardo, P., Núñez-Pomar, J. M., & Calabuig, F. (2022). Does size matter? Entrepreneurial orientation and performance in Spanish sports clubs. Sport in Society, 25(8), 1565–1583. https://doi.org/10.1080/17430437.2021.1882424

Escamilla-Fajardo, P., Núñez-Pomar, J. M., Ratten, V., & Crespo, J. (2020). Entrepreneurship and innovation in soccer: Web of Science bibliometric analysis. Sustainability, 12(11), Article 4499. https://doi.org/10.3390/su12114499

Farahmandmehr, A., Jones, P., & Sharififar, F. (2020). [Reference details require verification before inclusion.]

Farahmandmehr, A., Sharififar, F., & Nikbakhsh, R. (2019). Designing and explaining a framework for the entrepreneurship ecosystem in sport. Sport Management and Development, 8(1), 64–83. https://doi.org/10.22124/jsmd.1970.3453

Farahmandmehr, A., Sharififar, F., & Nikbakhsh, R. (2021). Positioning the subsystems of the entrepreneurship ecosystem in sport. Strategic Studies on Youth and Sport, 20(54), 37–58. https://doi.org/10.22034/ssys.2022.473

González-Serrano, M. H., Añó Sanz, V., & González-García, R. J. (2020). Sustainable sport entrepreneurship and innovation: A bibliometric analysis of this emerging field of research. Sustainability, 12(12), Article 5209. https://doi.org/10.3390/su12125209

González-Serrano, M. H., Dos Santos, M. A., Sendra-Garcia, J., & Calabuig, F. (2023). Sports entrepreneurship during COVID-19: Technology as an ally to maintain the competitiveness of small businesses. Technological Forecasting and Social Change, 187, Article 122256. https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122256

Hayduk, T. (2020). The future for sport entrepreneurship. In Sport entrepreneurship and public policy: Building a new approach to policy-making for sport (pp. 135–152). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29458-8_9

Hemme, F., Morais, D. G., Bowers, M. T., & Todd, J. S. (2017). Extending sport-based entrepreneurship theory through phenomenological inquiry. Sport Management Review, 20(1), 92–104. https://doi.org/10.1016/j.smr.2016.07.005

Hitt, M. A., Ireland, R. D., Sirmon, D. G., & Trahms, C. A. (2011). Strategic entrepreneurship: Creating value for individuals, organizations, and society. Academy of Management Perspectives, 25(2), 57–75.

Hoeber, L., & Hoeber, O. (2012). Determinants of an innovation process: A case study of technological innovation in a community sport organization. Journal of Sport Management, 26(3), 213–223.

Hosseini, A., & Alidoust Ghahfarokhi, E. (2019). The effect of managers' entrepreneurial skills on attracting customers to private sports clubs in Tehran. Research in Sport Physiology and Management, 11(3), 157–168.

Huertas González-Serrano, M., Jones, P., & Llanos-Contrera, O. (2020). An overview of sport entrepreneurship field: A bibliometric analysis of the articles published in the Web of Science. Sport in Society, 23(2), 296–314. https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1607307

Jones, P., & Jones, A. (2014). Attitudes of sports development and sports management undergraduate students towards entrepreneurship: A university perspective towards best practice. Education + Training, 56(8/9), 716–732. https://doi.org/10.1108/ET-06-2014-0060

Kazemi, R., & Omidi, Y. (2011). Sports entrepreneurship: An emerging approach in entrepreneurship and sport management. Research in Sport Management and Motor Behavior, 1(2), 69–86.

Khayyat, B., Mohammadian, F., & Majedi, N. (2020). Presenting a model for the development of women's sports entrepreneurship in Iran. Sport Management Studies, 12(62), 135–164. https://doi.org/10.22089/smrj.2020.7811.2724

Kos, A., Wei, Y., Tomažič, S., & Umek, A. (2018). The role of science and technology in sport. Procedia Computer Science, 129, 489–495.

Mandali-Zadeh, Z., Ehsani, M., Kozehchian, H., & Henery, H. (2015). Investigating environmental factors affecting the development of entrepreneurship in the country's sports sector. Sport Management Studies, 7(29), 99–116.

Miragaia, D. A. M., Ferreira, J., & Ratten, V. (2017). Corporate social responsibility and social entrepreneurship: Drivers of sports sponsorship policy. International Journal of Sport Policy and Politics, 9(4), 613–623. https://doi.org/10.1080/19406940.2017.1374297

Mirzaei, S., Salimi, M., & Rahimi Sarshabdarani, G. (2022). Strategic foresight of entrepreneurship in Iran's sports industry. Scientific Journal of Organizational Culture Management, 21(1), 61–74. https://doi.org/10.22059/jomc.2023.350722.1008497

Negahdari, F., Ghahraman Tabrizi, K., Sharifian, E., & Bayabani, H. (2019). Identifying and ranking the dimensions of the sports entrepreneurship ecosystem in Iran. Sport Management Studies, 11(57), 79–104. https://doi.org/10.22089/smrj.2019.6586.2360

Niazi, P., Nazari, R., & Azimzadeh, M. (2020). Presenting a model for the sustainable development of sports entrepreneurship in Iran from the perspective of strategic thinking, based on grounded theory. New Approaches in Sport Management, 8(29), 87–103.

Nodehi, M. A., & Yanpi, T. (2022). Designing a paradigmatic model for operationalizing entrepreneurship among sports science students. Human Resource Management in Sport, 9(2), 457–479. https://doi.org/10.22044/shm.2022.11397.2410

Nouri Khani Vardi, M., Khabiri, M., & Alidoust Ghahfarokhi, E. (2021). Analyzing barriers to entrepreneurship in sport from the perspective of sports experts. Karafan Scientific Quarterly, 18(2), 229–250. https://doi.org/10.48301/kssa.2021.130681

Orduña-Malea, E., & Costas, R. (2021). Link-based approach to study scientific software usage: The case of VOSviewer. Scientometrics, 126(9), 8153–8186. https://doi.org/10.1007/s11192-021-04082-y

Pellegrini, M. M., Rialti, R., Marzi, G., & Caputo, A. (2020). Sport entrepreneurship: A synthesis of existing literature and future perspectives. International Entrepreneurship and Management Journal, 16(3), 795–826.

Pitt, C., Park, A., & McCarthy, I. P. (2021). A bibliographic analysis of 20 years of research on innovation and new product development in technology and innovation management (TIM) journals. Journal of Engineering and Technology Management, 61, Article 101632. https://doi.org/10.1016/j.jengtecman.2021.101632

Radaelli, G., Dell'Era, C., Frattini, F., & Messeni Petruzzelli, A. (2018). Entrepreneurship and human capital in professional sport: A longitudinal analysis of the Italian soccer league. Entrepreneurship Theory and Practice, 42(1), 70–93.

Ratten, V. (2011). Sport-based entrepreneurship: Towards a new theory of entrepreneurship and sport management. International Entrepreneurship and Management Journal, 7, 57–69.

Ratten, V. (2019). Sport entrepreneurship and public policy: Future trends and research developments. Journal of Entrepreneurship and Public Policy, 8(1), 207–216. https://doi.org/10.1108/JEPP-D-18-00099

Ratten, V. (2020). Coronavirus disease (COVID-19) and sport entrepreneurship. International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, 26(6), 1379–1388.

Ratten, V. (2022). The role of the diaspora in international sport entrepreneurship. Thunderbird International Business Review, 64(3), 235–249. https://doi.org/10.1002/tie.22264

Ratten, V., & Jones, P. (2020). New challenges in sport entrepreneurship for value creation. International Entrepreneurship and Management Journal, 16(3), 961–980. https://doi.org/10.1007/s11365-020-00664-z

Safaei, I., & Eslami Marzan Kola Teh, M. M. (1400). The effect of sports entrepreneurship education on self-determined motivation and social well-being, with the mediating role of skill literacy among sports science students. New Approaches in Sport Management, 9(33), 151–168.

Salehipour, M., Najafabadipou, Z., Mohammadi, S., & Shohani, M. H. (2025). Analysis of the key drivers affecting the development of small and medium sports businesses. SSRN. https://ssrn.com/abstract=6924819

Seydamiri, M. H., Kazemi, R., & Hosseinzadeh, F. (1398). Identifying the factors affecting university entrepreneurial intention from the perspective of entrepreneurship experts: A case study of sports science faculties. New Approaches in Sport Management, 7(27), 117–130.

Svensson, P. G., & Seifried, C. S. (2017). Navigating plurality in hybrid organizing: The case of sport for development and peace entrepreneurs. Journal of Sport Management, 31(2), 176–190.

Yarahmadi, M., Almasi Fard, M. R., & Abdolmaleki, Z. (1400). Exploring the factors influencing the creation of a sports entrepreneurship ecosystem in Kermanshah Province. Journal of Sport Management, 13(3), 885–902. https://doi.org/10.22059/jsm.2021.297727.2413

Zhai, Z., Du, M., & Meng, H. (2024). The sports industry and its effect on the quality of life and regional development. Social Science Quarterly, 105(3), 744–759. https://doi.org/10.1111/ssqu.13357

Zia, B., & Tooti Far Tehrannpour, M. M. (1398). Investigating the effect of entrepreneurial orientation and e-readiness on the performance of sports start-ups. Journal of Sport Management, 11(4), 705–721. https://doi.org/10.22059/jsm.2019.241262.1930